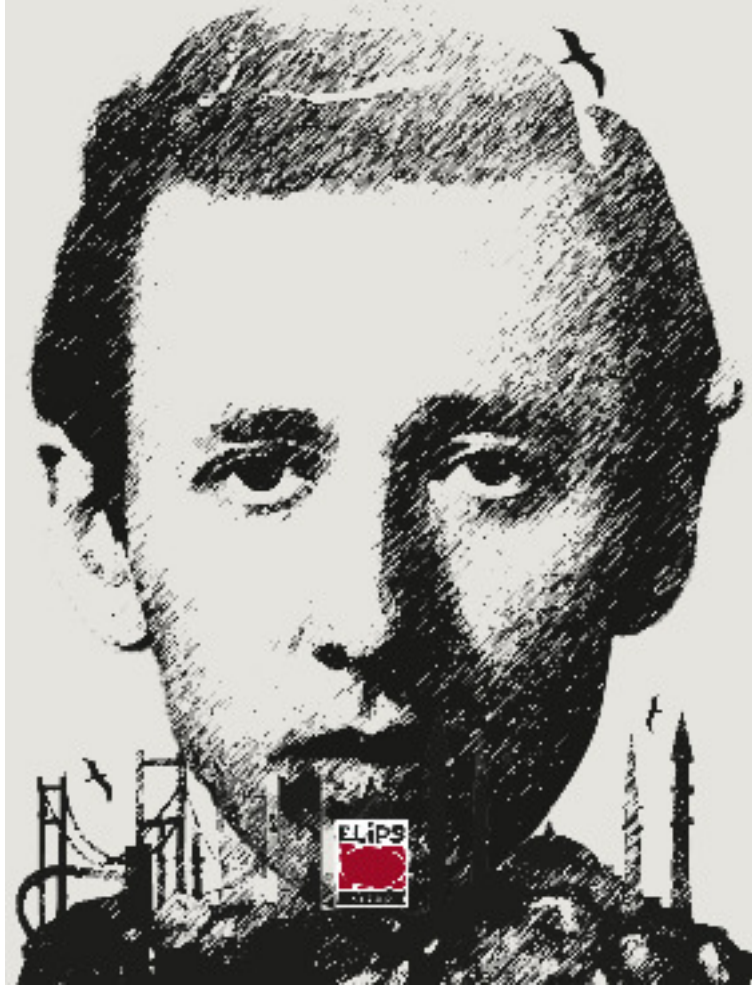

ORHAN VELİ

Bütün Şiirleri

Orhan Veli

Orhan Veli Bütün Şiirleri

«Elips Kitap»

Veli O.

Orhan Veli Bütün Şiirleri / O. Veli — «Elips Kitap»,

Bazı insanlar, bazı kelimeler ile hemhâl olurlar. Garip kelimesi, Orhan Veli'nin mevcudiyetine siner; çocukluğundan başlayıp ölümüne dek, hatta ölümünde dahi yakasını bırakmaz. Garip geçen çocukluk yılları hüznün gölgesinde yoksulluk ve sefalet ile dost eder onu. Gençlik yıllarında fikir ve ruh dünyasının farklılığıyla çağdaşlarının arasından sıyrılırken nükseder mevcudiyetindeki gariplik. İsmi uzun yıllar birlikte anılacağı Melih Cevdet ve Oktay Rıfat ile çıktığı “şiiirde yenilik” yolculuğuna şahit olan aydınlar, “garip bir şair” olarak addederler şahsını. Nitekim Orhan Veli de kabul eder varlığını ve “Garip” koyar öncüsü olduğu şiiir akımının adını. Durağanlığa karşıdır Orhan Veli'nin şiiiri; değışime ve daimî harekete tutkun, seher vaktinin ılık esintilerine değıl de akşamların sert poyrazlarına vurgundur. Yeni bir ses, yeni bir nefestir; geçmişin yüklerinden sıyrılmış, hafiflemiş sözlerdir. Kapanan gözlerin İstanbul'u dinleyişinde, güzel havaların insanı mahvedişinde, iğdelerin baygın kokusunda ve uzaklara dalıp söylenen şarkılarda Orhan Veli'ye rastlamak isteyen okurlar için hazırlan Bütün Şiirleri; değıerli okurunu, Orhan Veli'nin kaleminin tozuna ortak edecek ve not düşülen tarihlerle şiiirin şiiirlerindeki tüm dalgalanmaları, esen yelleri derinden hissettirecektir.

Содержание

KİTAPLARINDA BULUNMAYAN ŞİİRLERİ	7
GÜN DOĞUYOR	7
OARISTYS	8
EBABİL	9
DÜŞÜNCELERİMİN BAŞUCUNDA	10
ELDORADO	11
BUĞDAY	12
AVÊ-MARIA	13
KURT	14
ZEVAL	15
ODAMDA	16
SON TÜRKÜ	18
MASAL	19
UYKU	20
TÛBÂ	21
EKMEK	22
ÖLÜMDEN SONRA NEŞELENMEK İÇİN LİED	23
MAHALLEMDEKİ AKŞAMLAR İÇİN LİED	24
EFSÂNE	25
ŞARKI	26
ŞARKI	27
MEHMET ALİ SEL ADIYLA YAYIMLADIĞI	28
EHRAM	28
DAR KAPI	29
SEYAHAT	30
AÇSAM RÜZGÂRA	31
UZUN BİR İSTIRABIN SONUNDA VE BİR SAADET ÂNINDA	32
GELECEK ÖLÜMÜN TÜRKÜSÜ	
GÜNEŞ	33
HÉLÈNE İÇİN	34
İHTİYARLIK	35
HABER	36
YENİ BİÇİMLİ ŞİİRLERİ	37
YOKUŞ	37
AĞAÇ	38
DENİZ	39
ASFALT ÜZERİNE ŞİİRLER	40
AĞACIM	41
MAHZUN DURMAK	42
İNSANLAR II	43
SEYAHAT ÜSTÜNE ŞİİRLER	44
BEBEK SUITE'İ	45
İŞ OLSUN DİYE	47
BİR ŞEHRİ BIRAKMAK	48
OKTAY'A MEKTUPLAR	49
YATAĞIM	50

ALİ RIZA İLE AHMEDİN HİKÂYESİ	51
CÂNÂN	52
İÇKİYE BENZER BİR ŞEY	53
KÜÇÜK BİR KALP	54
MANGAL	55
ÜSTÜNE	56
ŞEHİR HARİCİNDE	57
HAYAT BÖYLE ZATEN	58
Конец ознакомительного фрагмента.	59

Orhan Veli

Orhan Veli Bütün Şiirleri

Orhan Veli Kanık, 13 Nisan 1914 yılında, İstanbul Beykoz'da doğdu. İşsizlik, sefalet ve hastalık gibi olumsuzluklar küçük yaşlarından itibaren etrafını sardı; böylece Orhan Veli, edebiyat dünyasına ilk adımlarını ilkokul yıllarında attı ve *Çocuk Dünyası* adlı dergide bir hikâyesi yayımlandı. Ortaokul yıllarında Oktay Rifat Horozcu ve Melih Cevdet Anday ile tanıştı; takip eden yıllarda bu isimlerle birlikte *Sesimiz* adlı bir dergi çıkardı. Lise yıllarında edebiyat öğretmeni, Ahmet Hamdi Tanpınar'dı; onun öğütleri, Orhan Veli'nin ilk şiirlerini yazmasına vesile oldu.

1936 yılında, *Varlık* dergisinde *Oaristys*, *Ebabil*, *Eldorado*, *Düşüncelerimin Başucunda* adlı şiirleri yayımlandı; burada Orhan Veli ve arkadaşları, edebiyat dünyasına tanıtıldı.

1941 yılında, ses getiren ön sözü Orhan Veli tarafından yazılmış olan, *Garip* adlı şiir kitabı yayımlandı. Bu kitap, yeni bir zevk ortaya çıkarabilme amacını taşıyan ve Cumhuriyet dönemi şiirinde yankı uyandıran Garip akımının başlangıcı oldu.

Fransızcadan yaptığı birçok çevirinin yanı sıra La Fontaine'in masallarını da Türkçeye çevirdi. 1948 yılında, birçok önemli isim ile birlikte *Yaprak* adlı dergiyi çıkardı. Maddi sıkıntılar yakasını bırakmadı, derginin devamlılığı için paltosunu satmak zorunda kaldı.

Otuz altı yıllık yaşamına şiirlerinin yanı sıra hikâye, deneme, çeviri eser ve makale türlerinde de birçok eser sığdıran Orhan Veli; Ankara'da, belediyenin kazdığı bir çukura düşmesi ve yanlış tedavi uygulanması sonucunda, 14 Kasım 1950 tarihinde vefat etti.

KİTAPLARINDA BULUNMAYAN ŞİİRLERİ ESKİ BİÇİMLİ ŞİİRLERİ

GÜN DOĞUYOR

Dili çözüliyor gecelerin..
Gölgeler kaçışıyor derine.
Alıp sihrini bilmecelerin..
Gün doğuyor şehrin üzerine.

Korkarak şekil alıyor bacalar,
Gün doğuyor şehrin üzerine;
Dalıyorlar günün gözlerine
Gözleri uykulu atmacalar.

Sallayarak dallarını kavak
Yükseliyor her günkü yerine,
Gün doğuyor şehrin üzerine
Mavi bir ışıkla ağararak.

Gün doğuyor şehrin üzerine.
Renk renk hacimle doluyor her yer,
Bakıyor dağınık yüzlü evler
Hâlâ yanan sokak fenerine.

Toprak kımıldıyor yavaş yavaş,
Gün doğuyor şehrin üzerine,
Bembeyaz gece çiçeklerine
Sabahla düşüyor bir damla yağ.

Ve bir deniz hücumu hâlinde
Gün doğuyor şehrin üzerinde.

*Nisan 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.03.1937*

OARISTYS

(*In memoriam*)

Ey hâtırası içimde yemin kadar büyük,
Ey bahçesinin hoş günlere açık kapısı
Hâlâ rüyalarımın giren ilk göz ağrısı,
Çocuk alımlarda duyulan sıcak öpücük.

Ey sevgi dalımda ilk çiçek açan tomurcuk,
Kanımın akışını yenileştiren damar,
Gül rengi ışıkları sevda dolu akşamlar,
İçime yeni bir fecir gibi doğan çocuk.

Tahta havalenin üzerinden aşan hatmi
Ve havaları seslerimizle dolu bahar,
Koştuğumuz yollar, oynadığımız sular,
Kâğıttan teknesinde sevinç taşıyan gemi.

Duyup karşı minarede okunan yatsıyı
Yatağıma sıcaklığını getiren rüya,
Denizlerinde onunla yaşadığım dünya
Ve ey ufku beyaz cennetlere giden kıyı.

Ah! Birçok şeyler hatırlatan erik ağacı
Ve o ilk yolculukla başlayan hasret, zindan;
Atları çingiraklı arabanın ardından
Beyaz, keten mendilimde sallanan ilk acı.

Haziran 1936 tarihli şiiri. Varlık dergisi, 01.12.1936

EBABİL

Alıp içinde sesler uçuşan bu akşamdan
Hâfızamı bir deniz kıyısına çeken yol,
Aydınlık rüyaların peşine düşen gondol
Mavi bir denizde yüzer gibi yanan şamdan.

Tuşların üstünde karanlığın heyulâsı
Ve birden kalbe çırpınışlar veren hâtıra.
Çekmede beni saadet dolu dünyalara
Mine parmaklarında sadalaşan hulyası.

Sıyrılmada gözlerimden yıllarca geceler
Ve yalnız kalmada bir yaza râm olan sahil,
Uçuşmada gökyüzünde bir sürü ebabil:
Sevgimi ve hasretimi ebedî kılan yer.

Açık pancurlarından seslerin dökülüşi..
Bir göl mü ürpermede ruhun uzaklarında?
En yakın sevgiyi duymayan dudaklarında
Her yaşayıştan daha güzel olan gülüşü.

Ilık gölgelerde uyutup düşünceleri
Beyaz etekler ile bana görüldüğü an
Ve kapıları yeşil sabahlara açılan
Sıcak tahayyüllerle dolu yaz geceleri.

Renkli fanusların altına doğan dünyası,
Omuzlarında ay ışığından örgülerle
Eklenmede içime hasret kaldığım yerle
Mine parmaklarında sadalaşan hulyası.

*Temmuz 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.12.1936*

DÜŞÜNCELERİMİN BAŞUCUNDA

Hasretimin yıllardan beri bel bağıladığı.
İşte odur düşüncelerimin başucunda.
O, göğsünün taşkın hareketi avucunda,
Gözlerinde rüyaların gülüp ağladığı.

Kendi bahçesidir onu içinde gördüğüm.
Yollar yine her günkü gibi yaz uykusunda
Ve yaban çiçeklerinin buruk kokusunda
Her ikindi günlük rüyasını gören mürdüm.

Onun da dudaklarında bir eskiye dönüş,
O da yüzmede bir ses yığını üzerinde.
Bin hâtırayı bir anda duyan gözlerinde
İnsana ruhlar dolusu haz veren düşünüş.

Sonra kızlık kadar temiz, aydın bir açılma:
Evine giden toprak yolda o yine çocuk,
Yine uykuyla başlayan âlemde yolculuk
Ve taptaze sabahlar kayısı dallarında.

Hasretimin yıllardan beri bel bağıladığı..
İşte odur düşüncelerimin başucunda.
O, göğsünün taşkın hareketi avucunda,
Gözlerinde rüyaların gülüp ağladığı.

*Eylül 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.12.1936*

ELDORADO

(On dördüncü yaşın ilk güzel gecesine ithaf)

Ufkunda mavi bulutların uçtuğu dağ,
Büyülü göklerinde sesler duyduğum Aden,
Avucumda dört kollu nehrin verdiği maden,
Üstümde yemişleri alınma degen Tûbâ.

Müthiş dünyasile uykuma ilk girdiği yer..
Gülümüyor mavi bir ay ışığında kamış,
Göllerin şekil dolu derinliğine dalmış
Vuslatın havasını çevreleyen içdeler.

Suların aydınlığında saadetten bir iz:
Dallardan süzülen kayığında bu hoş insan,
Omzuna degen arzu dolu dudakları kan.
Artık bir cennete bağlı bütün günlerimiz.

Artık ışıkla dolu billûr bir kadeh gibi,
En güzel şeytanın elinde tuttuğu gurub;
Akşamlar ağzımda harikulâde bir şurub
Ve başımda geceler yeşil bir deniz dibi.

Ufkunda mavi bulutların uçtuğu dağ
Ve nebatî bir âlemde duyulan ilk hece,
Bir sesin aydınlattığı yalan dolu gece
Ve dumanlı bir sabah serinliği ormanda.

Ne onda itidal, ne bende günahkâr hâli
Ruhları bir kuş gibi âvare kılan uyku.
Ve çökmüş içimde her zaman o baygın koku,
Lezzeti dudağımda buğulaşan şeftali.

Eylül 1936 tarihli şiiri.

Varlık dergisi, 01.12.1936

BUĞDAY

Düzüldü uçsuz bucaksız alay;
Çingiraklar çalar kapılarda.
Düzüldü uçsuz bucaksız alay;
Bak, son hasad başladı rüzgârda.

Okundan ayrılmak üzere yay,
Kuyuların ağzı genişledi.
Okundan ayrılmak üzere yay
Korku tâ kemiğime işledi.

Savruluyor gökyüzünde buğday,
Gölgeler uzunlaşıyor yerde.
Savruluyor gökyüzünde buğday,
Tanrım! Tanrım! Bir deva bu derde.

Düzüldü uçsuz bucaksız alay;
Çingiraklar çalar kapılarda.
Düzüldü uçsuz bucaksız alay;
Bak, son hasad başladı rüzgârda.

Undan bize de pay, bize de pay,
Koşun buğday dağıtıyor Yusuf.
Undan bize de pay, bize de pay,
Çökmeden sonu gelmiyen küsuf.

Eriyecek tencerede kalay,
Çocuklar ağlaşmasınlar dağda.
Eriyecek tencerede kalay
Yetişmiyecek Ömer imdada.

Altında aynı eyer, aynı tay;
Arayıcısı herkes bir sesin.
Altında aynı eyer, aynı tay;
Seferi aynı köye herkesin.

Artık kuruldu bu kervansaray,
Boşuna düşünür ihtiyarlık.
Artık kuruldu bu kervansaray,
Şimdi seslerle dolu mezarlık..

*Eylül 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.01.1937*

AVÊ-MARIA

Rüzgâr tersine esiyor.. Niçin?
Eski günler geri mi gelecek?
Kımıldıyor kozasında böcek
Bildiği hayata doğmak için.

Neden içimize doldu vehim?
Ah ümit, ümit yollar boyunca..
Düşünmez miydi akşam olunca
Hacer'in kollarında İbrahim

Ve gemisinde Kleopatra?
Neden yine kaynaştı havalar?
Saadet mi getiriyor rüzgâr
Dolarak erguvan atlaslara?

Elimize deĝen kimin eli,
Kimdir bu muammalarla gelen?
O mu helezonlara yükselen,
Saba ellerinin en güzeli?

Sesler mi çözüyor derinde,
Nedir durup dinlediklerimiz,
Şarkı mı söylüyor Semiramis
Babil'in asma bahçelerinde?

Omzundan örtüler kaydı yere.
Kim bu, kim? Alnımızdaki yazı:
Gözlerinde günahının hazzı
Gülüyor saz benizli bâkire..

*Eylül 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.02.1937*

KURT

Ah! Artık benim de benzim sarı.
Damar kanımı dolaştırmıyor.
Hiçbir kıyıya ulaştırmıyor
Beni Şehrazad'ın masalları.

Anlamıyorum dilinden artık
Geceyi saran güzelliğinin;
İçim kör bir kuyu gibi derin,
Bir şey beklemiyor benden artık.

Susmak istiyorum, susmak bugün.
Susmak.. Hiçbir üzüntü duymadan.
Büyük bir kuş iniyor semadan.
Sükût, bu indiğini gördüğün.

Artık tırtılları beslemiyor
Bahçemin orta yerindeki dut.
Başıma kondu ebedî sükût.
Gün, yeniden doğmak istemiyor.

Kuşla oldumsa da senli benli,
Beynimi kurcalayan bir kurt var:
Anlamak istiyorum, ne yapar
Rüzgârı boşalınca yelkenli?

*Ekim 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.01.1937*

ZEVAL

Örtüldü hâfızanın örtüsü
Tasalarımın bittiği yerde.
Yükseliyor şimdi perde, perde
“Geri gelen saadet” türküsü.

Devri tamam oldu pervanenin
Gökten bir beklediğim kalmadı.
Tükendi artık içimde tadı
Yıldızlı küreler düşünmenin.

Ne çıkar karşıma çıksa ecel,
Bu boşluk ondan daha mı iyi?
Başka bir âlemden beklediği
Olmayan kula zeval ne güzel!

Beklememek, beter beklemeden;
Geldi yolunu gözlediğim yâr.
Al bu başı sen artık ey rüzgâr
Ve sus artık, sus artık ey beden!

*Ekim 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.05.1937*

ODAMDA

Ben miyim bu şeylerin sahibi?
Kafamda bir çocuk var, meraklı.
İç âlemim oyuncaktan farksız;
Odam, içime bir ayna gibi.

Bir ışık oyunu var tavanda.
Gölgeler seslerle birleşiyor
Ve bir karga beynimi deşiyor
Azaplar kemirdiğim bu anda.

Kardeşini öldürüyor Kabil,
İçimde bir yalnızlık duygusu;
Ölüm kadar uzun yaz uykusu,
Sıkıntı ile geçilen sahil.

Bağlanıyor bir iple bir sürü
Düşünce köyleri birbirine,
Çöküyor her şeyin üzerine
Hülyam boyunca kurduğum köprü.

Ve doluyor sessiz, ordularım
Durmadan, dinlenmeden odama;
Urbam içinde yatan adama
Hayretle bakıyor dört duvarım.

Kardeşini öldürüyor Kabil,
İçimde bir yalnızlık duygusu;
Ölüm kadar uzun yaz uykusu,
Sıkıntı ile geçilen sahil.

Düşüp yatağın dalgalarına
Günlerce sürüyor bu yolculuk,
Durmadan akıtıyor bir oluk
Korkuyu sükûtun mezarına.

Ve delirmenin tatlı vehmini
Sessizlik odama dolduruyor,
Kargam hâlâ başımda duruyor
Bulmakçün beynin cehennemini.

Kardeşini öldürüyor Kabil,
İçimde bir yalnızlık duygusu;
Ölüm kadar uzun yaz uykusu,
Sıkıntı ile geçilen sahil.

Dünyaya tek gelen insan gibi
Atılıyorum bir Hint dağına
Giriyor kafamın darlığına
Kimsesiz dünyaların sahibi.

Gidip gidip gelmede aynı his;
İskeleyle ulaşmıyor çıma.
Dikiliyor ansızın karşıma
Boynum kalınlığındaki ceviz.

Kardeşini öldürüyor Kabil,
İçimde bir yalnızlık duygusu;
Ölüm kadar uzun yaz uykusu,
Sıkıntı ile geçilen sahil.

*Ekim 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.12.1936*

SON TÜRKÜ

Kaybolmak üzere suya düşen bilezik;
Bak, bütün kırışıklar silindi sudan.
Son saatimde mi uyandım uykudan,
Neden boş geçen yıllardan içim ezik.

Durdu beni ölüme götüren kervan.
Bir eski şarkı söyleniyor rüzgârda.
Duydum ki sevmeyi bilen dudaklarda
Benim ilâhilerim hâlâ okunan.

Sevdiğim.. Ellerime dokunaraktan...
Beni çağıran bir eda var sesinde.
Bu muydu, insanlara son nefesinde
Görüneceğinden bahsedilen şeytan?

Sular çekilmeye başladı köklerde
Isınmaz mı acaba ellerimde kan?
Ah! Ne olur bütün güneşler batmadan
Bir türkü daha söyleyeyim bu yerde!..

*Ekim 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.06.1937*

MASAL

I

Çocuk gönlüm kaygılardan âzâde;
Yüzlerde nur, ekinlerde bereket;
At üstünde mor kâküllü şehzade:
Unutmaya başladığım memleket.

Şakağında annemin sıcak dizi,
Kulağında falcı kadının sözü,
Göl başında padişahın üç kızı,
Alaylarla Kafdağı'na hareket.

*1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.06.1937*

UYKU

II

Üzerinde beni uyutan minder
Yavaş yavaş girer ılık bir suya,
Hind'e doğru yelken açar gemiler,
Bir uyku âlemine doğar dünya.

Sırça tasta sihirli su içilir,
Keskin sırat koç üstünde geçilir,
Açılmayan susam artık açılır,
Başlar yolu cennete giden rüya.

*1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.06.1937*

TÛBÂ

Güneşli, mavi ellere yelken açar
Beyaz kanatlı, altın yüklü gemiler.
Ve uçup giden hülyamızda ağaçlar..
Çeşmelerinde âbıhayat akan yer.

Beyaz kuşlarla ve günlerce yolculuk,
Sihirli Hind'e doğru açılan dibâ;
En sonunda, bereket akıtan oluk;
Olgun yemişleri yere degen Tûbâ.

1936 tarihli şiiri.

Varlık dergisi, 15.07.1937

EKMEK

Dilimin ucunda bir eski arkadaş adı,
Unutulmuş şekilleri taşıyan bulutlar;
Bir gökyüzü genişliğiyle ruhuma dolar
Otların içine sırtüstü yatmanın tadı.

Avucumda, sıcaklığını duyduğum ekmek;
Üstümde hâtırası kadar güzel sonbahar;
O bembeyaz, o tertemiz bulutlara dalar;
Düşünürüm bir çocuk türküsü söyleyerek.

1936 tarihli şiiri.

Varlık dergisi, 01.03.1952

ÖLÜMDEN SONRA NEŞELENMEK İÇİN LİED

Ben sonsuz bir deniz düşünürüm;
Bulutlar başımın üzerinden
Bir Olimp ilâhı sükûn ile
Geçip giderken

Ve kır melekleri
Şarkılarını söyleyip
Raksederken ekin tarlalarında
Göze görünmeden.

Fakat neden mavi gökyüzlerine
Genişlerken ağustos böceklerinin sesi
Kuşlar yine onun türküsünü söyler?

*Mayıs 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.08.1937*

MAHALLEMDEKİ AKŞAMLAR İÇİN LİED

Kımıldanır mahallemin daralan ruhu
Basma perdelerimde gün batarken.
Atıp saatler süren uykusunu
Odama uzanır akşam pencereden.

Kırmızı uzak damlarda bir serinleme,
Uyanır gündüz uykusundan evler,
Kapılarda işleri ellerinde
Kadınlar giyinip kocalarını bekler.

İyi insanların ruhudur yakınlaşır,
Takunya sesleri gelir evlerden,
Yalnız bu dem rahat bir dünya taşır
Bin mihnet dolu kafasında yorgun beden.

Her şeyin geliş saatidir akşam
Mahallede ömürler akşamüstü başlar;
Hepsi burada buluşmaya gelir, akşam,
Başka dünyalardan ayaklar, başlar.

*1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.12.1951*

EFŞÂNE

Bir zamanlardı bu gamhânedede bir dem vardı
Gece sahilde sular fecre kadar çağlardı

O çağılıyla beraber döğünürken def ü çenk
Bir güneş dalgalar üstünde doğar rengârenk

Mavi bir gökyüzü titrerdi güzel bir histe
Rindler muğbeçeler mest bütün mecliste

Ve o hâletle bütün kahkahalar nağmeleşir
Dilde Yahya Kemal'in şarkısı şehnâmeleşir

O gürültüyle sular çalkalanır çağlardı
Bir zamanlardı bu gamhânedede bir dem vardı

Lâkin artık o hayal âlemi bir efsâne
Ses sada yok bu değil sanki o devlethâne

Nokta dergisi, 15.02.1951

ŞARKI

Felâh bulmadı bir türlü derd ü mihnetten
Ne türlü ateşe yanmış gönül muhabbetten
Müreccah olmalı divanelik bu hâletten
Ne türlü ateşe yanmış gönül muhabbetten

Papirüs dergisi, 01.01.1967

ŞARKI

Dem bezm-i visâlinde hebâ olmak içindir
Cânım senin uğruna fedâ olmak içindir
Nabzım helecânımda sedâ olmak içindir
Cânım senin uğruna fedâ olmak içindir.

Bardak boşalır bencileyin dolmayı bilmez
Benzim gibi yaprak sararıp solmayı bilmez
Hiçbir şey canımca fedâ olmayı bilmez.
Cânım senin uğruna fedâ olmak içindir.

Papirüs dergisi, 01.01.1967

MEHMET ALİ SEL ADIYLA YAYIMLADIĞI ESKİ BİÇİMLİ ŞİİRLERİ

EHRAM

Ey aşılmaz dağların ardında,
Ulaşılmaz beldelerden uzak;
Hasretin dallarını tutan sak
Mavi, sonsuz bir tâkın altında!

Ey gülüşü sabahlardan güzel,
Dünyası düşüncelerden geniş!
Ey göğsünde ilâhî geriniş,
Rüyalarım hükmeden güzel!

Nerde eğilen dalından yere
Portakalların düştüğü çardak,
Kadehe duyarak değen dudak,
Sevgile bakan göz gecelere;

Yanmış ruhu titreten ilâhî,
Yapraklarda billûrlaşan seher;
Nerde çam kokan tahta testiler,
Geyik sesile çınlayan vâdi?

Yaldız dallarda çiçek yerine
Yıldız açmaz mı artık ağaçlar,
Yanmaz mı bin rüya ile saçlar
Kapanıp günün eteklerine?

Ey gülüşü sabahlardan güzel,
Dünyası düşüncelerden geniş!
Ey göğsünde ilâhî geriniş,
Rüyalarım hükmeden güzel!

Hakikate olmaz mı acep râm
Yıllardır beslediğim düşünce?
Çıkılmaz dağlardan da mı yüce
Hasretlerin tırmandığı ehrâm?

*Aralık 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.01.1937*

DAR KAPI

Nedir bu geceyle gelen birsam?
Duyuyorum serzenişlerini.
Karanlıkta ağzının yerini
Arıyor deli gibi hâfızam.

“Yanıyor unutulmuş buhurdan
Yine gecenin içinde sessiz”,
Hâtıralarla kabaran deniz
Doluyor ruhun oluklarından.

Işık yağıyor doğan geceden;
Nasıl diriliş bu, neden sonra?
Bu rüya gibi geceden sonra
Gidecek mi o maziden gelen?

Seziyorum senelerce susan
Ruhumda taptaze bir geriniş.
Sonuna vardığım çölden geniş
Ayaklarıma açılan umman.

Bütün mevsimlerimin üstüne
Geriliyor bembeyaz bir kanat.
Gelip durdu artık işte hayat
Bana hep onu vâdeden güne.

Artık ebedî huzur deminin
İçebilirim sırlı tasından,
Girmek üzereyim dar kapısından
O eski rüyalar âleminin.

*Aralık 1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.01.1937*

SEYAHAT

Her yanı yolculuk dolu gökyüzünde
Altından kuşlarımın çırpınışı var.
Dönüyorlar bir manzaranın üstünde;
Soluk, kül rengi bir günle dönüyorlar.

Hangi liman veya adaya bu gidiş,
En canlı çırpınışlar kanatlarında?
Denizde ne bir yelken, ne bir ürperiş;
Bütün zenci krallar ölü bu anda.

Gidecekler beyaz köpükten izinde
Uzak, ağır ve çok uzak bir vapurun.
Birden belirecek hepsinin gözünde
Manzarası Yafa'nın ve Singapur'un.

Sonra sabahların en muhayyelini
Geri getirecekler uçuşlarında
Ve anlatacaklar hikâyelerini
Hazzın en büyüğünü duyan ruhuma.

Varlık dergisi, 15.12.1936

AÇSAM RÜZGÂRA

Ne hoş, ey güzel Tanrım, ne hoş
Maviliklerde sefer etmek!
Bir sahilden çözülp gitmek
Düşünceler gibi başıboş.

Açsam rüzgâra yelkenimi;
Dolaşsam ben de deniz deniz
Ve bir sabah vakti, kimsesiz
Bir limanda bulsam kendimi.

Bir limanda, büyük ve beyaz..
Mercan adalarda bir liman..
Beyaz bulutların ardından
Gelse altın ışıklı bir yaz.

Doldursa içimi orada
Baygın kokusu içdelerin.
Bilmese tadını kederin
Bu her âlemden uzak ada.

Konsa rüya dolu köşkümün
Çiçekli damına serçeler.
Renklerle çözülse geceler,
Nar bahçelerinde geçse gün.

Her gün aheste mavnaların
Görsem açıktan geçişini
Ve her akşam dizilişini
Ufukta mermer adaların.

Ne hoş, ey güzel Tanrım, ne hoş!
İller, göller, kıtalar aşmak.
Ne hoş deniz, deniz dolaşmak
Düşünceler gibi başıboş.

Versem kendimi bütün, bütün
Bir yelkenli olup engine;
Kansam bir an güzelliğine
Kuşlar gibi serseri ömrün.

*1936 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.02.1937*

UZUN BİR İSTIRABIN SONUNDA VE BİR SAADET ÂNINDA GELECEK ÖLÜMÜN TÜRKÜSÜ

Bir sahile varacak günlerimiz..
Günler ki nâmütenahi ıstırap;
Kalmayacak bugünkü hasta, harap
Yüzlerde bahtın karanlığından bir iz.

Şekillenecek ruhu çeken kutup:
Sevmek kadar tatlı, yaşamak kadar
Kısa bir ânın ötesinde bahar..
İşte o dem ki bir ömrü unutup

Açacağız nurdan kapılarını
Bugün vâdedilen cennetimizin.
En güzel, en son memleketimizin
Bulacağız ışıktan pınarını.

Gün vuracak baktığımız her yüze..
Ve kızlar, kucaklarında çiçekler,
Ebedî baharı getirecekler
Bu yeniden başlayan ömrümüze.

*Mart 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi 15.03.1937*

GÜNEŞ

Ah! Aydınlıklardan uzaktayım,
Kafamda o dağılmayan sükûn.
Ölmedim lâkin yaşamaktayım.
Dinle bak: Vurmada nabzı ruhun.

Yarasalar duyurmada bana
Kanatlarının ihtizazını.
Şimdi hep korkular benden yana;
Bekliyor sular, açmış ağzını.

Ah! Aydınlıklardan uzaktayım,
Kafamda o dağılmayan sükûn.
Ölmedim lâkin yaşamaktayım.
Dinle bak: Vurmada nabzı ruhun.

Siyah ufukların arkasında
Seslerle çiçeklenmede bahar
Ve muhayyilemin havasında
En güzel zamanın renkleri var.

Ölmedim hâlâ.. Yaşamaktayım.
Dinle bak: Vurmada nabzı ruhun!
Ah! Aydınlıklardan uzaktayım,
Kafamda o dağılmayan sükûn.

Ruhum ölüm rüzgârlarına eş;
Işık yok gecemde, gündüzümde.
Gözlerim görmüyor.. lâkin güneş..
O her zaman, her zaman yüzümde.

*Mart 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.04.1937*

HÉLÈNE İÇİN

Nezihe Adil-Arda'ya

Ötesi yok şehre ulaşınca kaderin yolu
Pişman bir el kapayacak kapısını ömrünün;
Hatırlayacaksın beni gözlerin yaşla dolu,
Güzelliğın yalnız mısralarımda kaldığı gün.

Odamı dolduracak son mevsimin, son baharın.
İsmını dinleyeceksın serin esen rüzgârda,
Duyacaksın ateş feryadını hâtıraların
Akşam vakti söylenen âşıkane şarkılarda.

Ve bilhassa parmaklığına dayandığın zaman
Ufku uzak şehirlere açılan balkonunun,
Günahların geçecek hafızanın arkasından.
Günahların.. Sonu gelmez kabilelerden uzun..

Susarken ağaçlarda kuşlar tahayyül içinde
Bakışlarında sükûnun zehri, bekleyeceksın.
Türlü acılar şekillenecek yine içinde,
“Ah! Şairim bu akşam da geçmedi” diyeceksın.

Ve ulaşacak bu son şehre kaderin yolu,
Kapayacak pişman bir el kapısını ömrünün;
Hatırlayacaksın beni gözlerin yaşla dolu,
Güzelliğın yalnız şarkılarımda kaldığı gün.

*Nisan 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.06.1937*

İHTİYARLIK

Benim, bardağın, sürahinin
Önümüzdesin; rengin uçmuş.
Bu; eski, sevdiğim bir duruş.
Elin, içinde benimkinin.

İçelim! Madem ömrümüz hoş
Geçmiş, tatmamışız ayrılık;
Madem ne bardağımız kırık,
Madem ne de sürahimiz boş.

Bir gün ikimizden birimiz
İçmek veya doldurmak için
Burada olmayabiliriz.

Varlık dergisi, 15.02.1937

HABER

Akşamla bak yine yandı gül rengi buhurdan
Binbir hülyaya açık penceremin camında.
Sükût örüp bu sıcak sonbahar akşamında
Bir âlem doğdu yine giden günün ardından.

Sardı o her akşamki sessizlik yokuşları,
Bir âlem doğdu yine giden günle beraber;
Geldi medar ellerinden beklediğim haber,
“Başladı cıvıltıya canevimin kuşları.”

Gördüm giden günün ardından sulara dalan
Gözlerin yeni bir dünyaya açıldığını;
Bir üstüva âlemine yaklaşıldığını,
Bu akşam kuşlarının ufuktan koptuğu an.

Kuruldu bir âlem her günkü dünyamdan uzak,
Kaybolduğum düşünceye ve kendime yakın.
Kuşlar.. Dizi dizi kuşlar, kuşlar akın akın..
Rüyam benden bu akşam ve ben rüyamdan uzak.

*1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.08.1937*

YENİ BİÇİMLİ ŞİİRLERİ

YOKUŞ

Öteki dünyada akşam vakitleri
Fabrikamızın paydos saatinde
Bizi evlerimize götürecektir olan yol
Böyle yokuş değilse eğer
Ölüm hiç de fena bir şey değil.

*Ağustos 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.09.1937*

AĞAÇ

Ağaca bir taş attım;
Düşmedi taşım,
Düşmedi taşım.
Taşımı ağaç yedi;
Taşımı isterim,
Taşımı isterim!

*Ağustos 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.09.1937*

DENİZ

Ben deniz kenarındaki odamda
Pencereye hiç bakmadan
Dışardan geçen kayıkların
Karpuz yüklü olduğunu bilirim.

Deniz, benim eskiden yaptığım gibi,
Aynasını odamın tavanında
Dolaştırıp beni kızdırmaktan
Hoşlanır.

Yosun kokusu
Ve sahile çekilmiş dalyan direkleri
Sahilde yaşayan çocuklara
Hiçbir şey hatırlatmaz.

*Eylül 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.09.1937*

ASFALT ÜZERİNE ŞİİRLER

I

Ne kadar güzel şey
Yolun üstündeki bina
Yıkıldığı zaman
Bilinmeyen bir ufuk görmek.

II

Kaldırımın kenarına dizilip
Bacası olan silindirin
Yürüyüşünü seyreden çocuklara
İmreniyorum.

III

Onun gürültüsü
Bir arkadaşına
Denizden geçen
Motorları hatırlatıyor.

IV

Kırık taşlara bakıp
Işıklı bir asfalt düşünmek
Acaba yalnız
Şairlere mi mahsus?

*Eylül 1937 tarihli
Varlık dergisi, 15.10.1937*

AĞACIM

Mahallemizde
Senden başka ağaç olsaydı
Seni bu kadar sevmezdim.
Fakat eğer sen bizimle beraber
Kaydırak oynamasını bilseydin
Seni daha çok severdim.

Güzel ağacım!
Sen kuruduğun zaman
Biz de inşallah
Başka mahalleye taşınmış oluruz.

*Eylül 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.11.1937*

MAHZUN DURMAK

Sevdiğim insanlara kızabilirdim,
Eğer sevmek bana
Mahzun durmayı
Öğretmeseydi.

*Eylül 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.11.1937*

İNSANLAR II

Her zaman, fakat, bilhassa
Beni sevmediğini
Anladığım zamanlarda
Görmek isterim seni de
Annemin kucağından
Seyrettiğim insanlar gibi,
Küçüklüğümde..

*Eylül 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 01.11.1937*

SEYAHAT ÜSTÜNE ŞİİRLER

I

Seyahat edildiği zamanlarda
Yıldızlar konuşur.
Söyledikleri şeyler
Ekseriya
Hüzünlüdür.

II

Sarhoş olunduğu akşamlar
Işıklı çalınan şarkı
Neşelidir.
Hâlbuki aynı şarkı
Bir trenin penceresinde
Neşeli değil.

*Ekim 1937 tarihli şiiri.
Varlık dergisi, 15.12.1937*

BEBEK SUITE'İ

8 parçadan müteşekkildir.

Yol

Yol düzdür.
Üzerinden tramvay geçer,
Adamlar geçer,
Kadınlar geçer.

Kadınlar

Kadınlar..
Akşam, sabah
Tramvayı beklerler
Rejinin önünde.

Yeşil

Sevdikleri renk
Yeşildir.
Ellerinde
Yemek çıkınları.

Vatman

Hep karşıya bakar
Cıgara içmez
Vatman
Ömür adamdır.

Peyzaj

Evler, dükkânlar, duvarlar;
Kömür depoları,
Deniz;
Çatanalar, mavnalar, kayıklar.

Deniz

Denizi kim sevmez
Üstünde ve kenarlarında
Balık
Tutulduktan sonra.

Balıkçılar

Bizim balıkçılar
Kitaplardaki balıkçılar gibi
Şarkıyı
Bir ağızdan söylemezler.

Senin Evin

Bütün bu yollardan
Tramvayla geçilir.
Hâlbuki senin evin
Daha ötededir.

*Ekim 1937 tarihli şiiri.
Papirüs dergisi, 01.06.1967*

İŞ OLSUN DİYE

Bütün güzel kadınlar zannettiler ki
Aşk üstüne yazdığım her şiir
Kendileri için yazılmıştır.
Bense daima üzüntüsünü çektim
Onları iş olsun diye yazdığımı
Bilmenin.

*Kasım 1937 tarihli şiiri.
İnsan dergisi, 01.10.1938*

BİR ŞEHİRİ BIRAKMAK

Bu şehirde yağmur altında dolaşılır
Limandaki mavnalara bakıp
Şarkılar mırıldanılır geceleri.
Bu şehrin sokakları çoktur,
Binlerce insan gelir, gider sokaklarında..

Her akşam çayımı getiren
Ve bir Beyaz Rus olmasına rağmen
Hoşuma giden garson kadın bu şehirdedir.

Bu şehirdedir
Valsler, fokstrotlar arasında
Şuman'dan, Brams'dan
Parçalar çaldığı zaman dönüp
Bana bakan ihtiyar piyanist.

Doğduğum köye müşteri taşıyan
Şirket vapurları bu şehirdedir.
Hâtıralarım bu şehirdedir.
Sevdiklerim,
Ölmüşlerimin mezarları.

Bu şehirdedir işim, gücüm,
Ekmek param.

Fakat bütün bunlara mukabil
Yine budur başka bir şehirdeki
Bir kadın yüzünden
Bıraktığım şehir.

*18 Kasım 1937 tarihli şiiri.
Papirüs dergisi, 01.06.1967*

OKTAY'A MEKTUPLAR

I

10.12.37, Ankara, Saat 21

Kış, kıyamet..
Macar Lokantası'nda yazıyorum
İlk mektubumu.
Oktaycığım
Bu gece sana
Bütün sarhoşların selâmı var.

II

12.12.37, Ankara, Saat 14.30

Şu anda dışarda yağmur yağıyor
Ve bulutlar geçiyor aynadan
Ve bugünlerde Melih'le ben
Aynı kızı seviyoruz.

III

6.1.38, Ankara, Saat 10

Bir aydan beri iş arıyorum, meteliksiz..
Ne üstte var, ne başta.
Onu sevmeseydim
Belki de beklemezdim
İnsanlar için öleceğim günü.

Varlık dergisi, 15.01.1938

YATAĞIM

Ben ki her akşam yatağımda
Onu düşünüyorum,
Onu sevdiğim müddetçe
Yatağımı da seveceğim.

*30 Ocak 1938 tarihli şiiri.
İnsan dergisi, 01.10.1938*

ALİ RIZA İLE AHMEDİN HİKÂYESİ

Ne tuhaftır Ali Rıza ile
Ahmedin hikâyesi!
Biri köyde oturur,
Biri şehirde
Ve her sabah
Şehirdeki köye gider,
Köydeki şehire.

*1938 tarihli şiiri.
İnsan dergisi, 01.10.1938*

CÂNÂN

Cânân ki Degüstasyon'a gelmez
Balıkpazarı'na hiç gelmez

Yeni Dergi, 01.02.1951

İÇKIYE BENZER BİR ŞEY

İçkiye benzer bir şey var bu havalarda.
Kötü ediyor insanı, kötü...
Hele bir de hasretlik oldu mu serde;
Sevdiğin başka yerde,
Sen başka yerde;
Dertli ediyor insanı, dertli.

İçkiye benzer bir şey var bu havalarda,
Sarhoş ediyor insanı, sarhoş.

Varlık dergisi, 01.09.1951

KÜÇÜK BİR KALP

Asfaltın üzerinden
Bisikletle geçen kızın
Bacaklarının arasında
Bir güvercin çırpınmada
Ve küçük bir kalp..
Küçük bir kalp çarpmadadır.

Papirüs dergisi, 01.06.1967

MANGAL

Mangal yanarmış kapılarında akşam vakitleri,
Karanlıkta bir şey görünmezmiş
Ateşten ve dumandan başka.
Kıtlık senelerinde kömürün bolluğu
Huzur ve saadet verirmiş çocuk ruhuna
Şair arkadaşım Oktay Rifat'ın
Ve Münevver Hanım, validesi,
Balık pişirmiş mangalda ve dumanını
Mukavvadan yelpazesıyla
Genzine doldurmuş arkadaşım.

*1938 tarihli şiiri.
İnsan dergisi, 01.10.1938*

ÜSTÜNE

Kuşlar geçer bulutun üstünden,
Yağmur yağar bulutun üstüne.

Kuşlar geçer trenin üstünden,
Yağmur yağar trenin üstüne.

Kuşlar geçer gecenin üstünden,
Yağmur yağar gecenin üstüne.

Ve ay gelir, kuşlar nereye giderse..
Güneş doğar yağmurun üstüne.

Mart 1939 tarihli şiiri.

Vatan gazetesi, 16.11.1952

ŞEHİR HARİCİNDE

Çatlamak üzere olan tomurcuklar
Güzel günler vâdetmededir.
Ve bir kadın, şehir haricinde;
Otların üstünde,
Güneşin altında,
Yüzükoyun uzanmış;
Göğsünde ve karnında
Baharı hissetmededir.

*Mayıs 1939 tarihli şiiri.
Vatan gazetesi, 16.11.1952*

HAYAT BÖYLE ZATEN

Bu evin bir köpeği vardı;

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.